

Referat fra møde i Lokal Trepert Randers Fjord

Fredag den 13. juni 2025

Praktisk information om mødet

Mødested: Restaurant Pøt Mølle – Frijsenborg Slotskro, Pøt Møllevej 80, 8450 Hammel

Varighed: 12:15 – 14:45

Forplejning: Mødet indledes med en fælles frokost med Gudenåkomitéen (kl. 11:30 – 12:15).

Parkering:

Der er gratis parkering.

Der er to el-ladestandere (type II, spirii), placeret tæt ved indgangen.

Kontaktinformationer til Sekretariatet:

Daniel Lindvig: Afdelingsleder Natur og Vand, Viborg Kommune. Direkte telefon: 87875520. E-mail: dlin@viborg.dk

Hanne Stadsgaard Jensen: Biolog i Natur og Vand, Viborg Kommune. Direkte telefon: 87875573. E-mail: hsjen@viborg.dk.

Peter Sig Kristensen: Projektleder i Natur og Vand, Viborg Kommune. Direkte telefon: 87878630. E-mail: pekr@viborg.dk.

Deltageroversigt

Udpegede medlemmer

Navn	Repræsenterer
Rune Kristensen	Silkeborg Kommune (forperson)
Niels Christian Selchau-Mark	Favrskov Kommune (næstforperson)
Søren Gade	Favrskov Kommune
Jeppe Mouritsen	Hedensted Kommune
Lisbeth Torfing	Horsens Kommune
Hanne Bang Pedersen	Ikast-Brande Kommune
Karen Lagoni	Randers Kommune
Niels Erik Kjær Christensen	Randers Kommune
Susanne Guldborg Jacobsen	Silkeborg Kommune
Jens Szabo	Skanderborg Kommune
Kim Lykke Jensen	Syddjurs Kommune
Steffen Drejer	Viborg Kommune
Lars Mogensen	Viborg Kommune
Søren Hald	Naturstyrelsen
Anders Ahrenfeldt	Landboforeningen Midtjylland
Christian G. Jensen	Landboforeningen Kronjylland
Hanne Wind-Larsen	Danmarks Naturfredningsforening
Michael Dickenson	Danmarks Naturfredningsforening

Teknisk deltagelse

Navn	Repræsenterer
Karina Amdi Sørensen	Favrskov Kommune
Marc Reseke	Hedensted Kommune
Nick Raaholdt Sørensen	Horsens Kommune
Anne Jul Kristensen	Ikast-Brande Kommune
Søren Kepp Knudsen	Norddjurs Kommune
Michael Damm	Randers Kommune
Morten Horsfeldt Jespersen	Silkeborg Kommune
Bent Hodde Mortensen	Skanderborg Kommune
Sofie Schmidt Kjerkegaard	Syddjurs Kommune
Gitte Kjærsgaard Sørensen	Aarhus Kommune
Anne Gro Thomsen	Naturstyrelsen
Martin Skøtt	Velas
Daniel Lindvig	Viborg Kommune/Sekretariat
Hanne Stadsgaard Jensen	Viborg Kommune/Sekretariat
Peter Sig Kristensen	Viborg Kommune/Sekretariat

Afbud

Navn	Repræsentorer
Aleksander Myrhøj	Norddjurs Kommune (medlem)
Niels Basballe	Norddjurs Kommune (suppl.)
Polly Dutschke	Aarhus Kommune (medlem)
Birthe Jordt	Favrskov Kommune (teknisk)
Lene Andersen	Odder Kommune (teknisk)
Ole Borg Christensen	Viborg Kommune/Sekretariat (teknisk)
Annette Holm Bonde	Vejle Kommune (teknisk)

Dagsorden

1. Godkendelse af dagsorden (5 minutter)

v. Rune Kristensen

2. Drøftelse af status for arbejdet med omlægningsplanerne (50 minutter)

v. Rune Kristensen, Niels Christian Selchau-Mark og Daniel Lindvig

Pause (10 minutter)

3. Rapportering til staten (30 minutter) v. Rune Kristensen og Daniel Lindvig

4. Drøftelse af kommunikation og inddragelse (30 minutter)

v. Rune Kristensen og Niels Christian Selchau-Mark

5. Status for arbejdet i Taskforce for Arealudtag (15 minutter)

v. Daniel Lindvig

6. Eventuelt (10 minutter)

v. Rune Kristensen

Bilag:

Bilag A: Opsamling på status for grundvandsdata i kommunerne

Bilag B: Oversigt over hvad der pr. 6. juni 2025 indgår i Omlægningsplanen

Bilag C: Erfaringsopsamling vedr. kommunikation og inddragelse

Bilag D: Udkast til pressemeddelelse

Bilag E: Barriereliste fra Taskforce for Arealudtag juni 2025

Punkt 1. Godkendelse af dagsorden

Indstilling

Siden sidste møde er Thure Hastrup fra Aarhus Kommune trådt ud, og erstattet af Polly Dutschke.

Sekretariatet indstiller, at

- Dagsordenen til mødet i Lokal Trepert Randers Fjord den 13. juni 2025 godkendes.

Referat

Rune Kristensen bød velkommen.

Hanne Wind-Larsen fra Danmarks Naturfredningsforening gav et kort oplæg om Granslev Ådal, som Pøt Mølle ligger i.

Polly Dutschke fra Aarhus Kommune og Aleksander Myrhøj fra Norddjurs Kommune deltog ikke. Suppleant Niels Basballe fra Norddjurs Kommune måtte melde afbud lige før mødet startede.

Dagsordenen blev godkendt.

Punkt 2. Drøftelse af status for arbejdet med omlægningsplanerne

Baggrund

På mødet i lokal Trepert Randers Fjord den 9. maj 2025 blev muligheder og scenarier for omlægningsplanerne drøftet på forskellige niveauer. Ambitionerne for arbejdet på det mere overordnede plan var det vigtigste emne, og drøftelserne skete i 4 grupper.

På den efterfølgende opsamling, hvor gruppernes konklusioner blev fremlagt, var der generelt enighed om de anbefalinger der kom fra grupperne.

Den lokale trepart godkendte på mødet at der arbejdes med det fulde potentiale, forstået sådan at der i Omlægningsplanerne kan indgå flere arealer end det teoretisk set er nødvendigt for at opfylde kravene til reduktion af N-belastningen og CO₂-udledningen fra lavbundslande.

- Det blev også vedtaget at GudenåPlanen skulle indtegnes i MARS, ikke som et egentligt projekt men som en yderligere ramme for planlægningen.
- I forhold til grundvandsbeskyttelse anbefales det at tænke det ind fra starten. Der er dog et varierende overblik over behovet, og opdaterede data fra staten er ikke tilgængelige for alle kommunerne.
- Potentialet for minivådområder i Randers Fjord oplandet er meget begrænset. Derfor anbefales det generelt ikke at undersøge mulighederne for minivådområder på nuværende tidspunkt, dog måske med undtagelse af de dele af oplandet hvor retentionen er lav og der ikke er ådale med tørv der kan udtages.
- Det blev også anbefalet at udtage arealer der tilgodeser miljøtilstanden i søer og genopretning af strandenge, hvor det giver mening.

Samlet set er trepartens medlemmer fortsat enige om, at der skal tilstræbes ensartethed i udpegningen af arealer til udtagning, men at lokale forhold også kan betinge forskelle.

Sekretariatets bemærkninger

Gruppernes arbejde på mødet den 9. maj var blandt andet baseret på en række faglige anbefalinger fra Sekretariatet.

På dette møde følges der op på de anbefalinger der ikke kom frem til en egentlig konklusion, og de øvrige emner som treparten ønskede et fagligt input til.

Tids- og procesplanen for arbejdet med omlægningsplanerne genbesøges for eventuelle behov for justeringer.

Der følges derudover op på status for kommunernes grundvandsdata.

Bilag

Bilag A: Opsamling på status for grundvandsdata i kommunerne

Indstilling

Sekretariatet indstiller, at

- Den lokale trepart konsoliderer konklusionerne fra mødet 9. maj
- Den lokale trepart drøfter og anviser hvilke emner der skal arbejdes videre med på møderne efter sommerferien
- Den lokale trepart drøfter om der er behov for justering af tids- og procesplanen

Referat

Daniel Lindvig opridsede konklusionerne fra det sidste møde, og de opgaver der ligger fra nu til det næste møde i september.

Der er særligt fokus på de store sammenhængende naturområder. De kommuner (og andre parter) der har tanker og ideer kan tegne dem ind i MARS. Sekretariatet formidler opgaven til kommunerne, som forestår den videre proces og afvejning næste møde.

Gudenåplanens geografiske afgrænsning er indtegnet i MARS, tilføjet søfladerne i Mossø, Vessø og Knudsø. Der blev opfordret til i første omgang at fokusere på denne geografi i forhold til større sammenhængende naturområder.

Søren Hald oplyste at den aftalte statslige skovrejsning på 20.000ha forudsætter en kommunal medfinansiering af jordkøb, som aftales nærmere i de enkelte projekter.

Konklusionerne fra mødet 9. maj blev konsolideret.

Sekretariatet laver til mødet i september en opsamling på indtegnning af skovrejsning opdelt på produktions- og naturskov, samt grundvand/drikkevand og kobling til forsyningsselskaberne, samt ny-indtegnning af natur.

Den oprindelige tids- og procesplan fastholdes.

Punkt 3. Rapportering til staten

Baggrund

De lokale treparter skal give en status for skitseprojekter, altså arbejdet med omlægningsplanerne, til Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø inden sommerferien. Kommunerne skal således have tegnet de første skitseprojekter ind i IT-værktøjet MARS senest den 1. juli 2025.

Sekretariatets bemærkninger

Der er på nuværende tidspunkt tegnet mange skitseprojekter ind i MARS, så kommunerne i treparten har i den forstand opfyldt deres forpligtigelse.

På mødet gives en status for indtegningen i MARS, og hvor stor en beregnet effekt i forhold til reduktion af kvælstof- og CO₂ -udledning de indtegnede skitseprojekter sammenlagt giver.

Derudover gives et overblik over, hvilke andre effekter og synergier de indtegnede projektskitser kan levere på.

Status og overblik gives af Sekretariatet, evt. suppleret af de enkelte kommuners administrative deltagere.

Der gives derudover en kort gennemgang af hvordan det på nuværende tidspunkt ser ud til at principvedtagelsen af omlægningsplanerne til efteråret kommer til at foregå.

Bilag

Bilag B: Oversigt over hvad der pr. 6. juni 2025 indgår i Omlægningsplanerne

Indstilling

Sekretariatet indstiller, at

- Den lokale trepart tager det samlede overblik over status til efterretning

Referat

Der er indtegnet potentielle projektområder i MARS der sammen med de allerede igangsatte projekter giver en kvælstof-effekt der er dækker indsatsbehovet. Samtidig er der indtegnet potentielle lavbundsprojekter der dækker omkring 10% af det nationale mål. I alt er der indtegnet 183 skitseprojekter, og 63 projekter er allerede ansøgt.

Vigtigheden af at kommunikere arbejdet med omlægningsplanerne rigtigt blev understreget. De arealer der er indtegnet i MARS er arealer med potentiale for et projekt, men hvad der konkret skal ske på de indtegnede arealer, aftales først i forbindelse med det konkrete projekt.

Der er generelt et ønske om at se indtegningerne i MARS på et kort og ikke kun som samlede tal. Sekretariatet vil gøre et forsøg til det næste møde, men alle skal huske at der er tale om et myndighedsredskab som skal behandles som sensitivt materiale.

Orienteringen blev taget til efterretning.

Punkt 4. Drøftelse af kommunikation og inddragelse

Baggrund

På mødet den 9. maj drøftede den lokale trepart hvordan kommunikationsopgaven om omlægningsplanerne i forhold til lodsejere, foreninger/organisationer og borgerne bedst kunne løses.

Den lokale trepart ønskede en erfaringsopsamling på hvordan arbejdet med omlægningsplanernes konsekvenser kommunikerer til lodsejerne, og at emnet skulle tages op igen på dette møde.

Der blev også udtrykt ønske om en pressemeddelelse, hvor processen og vigtigheden af udnyttelsen af det fulde potentiale kunne forklares.

Sekretariatets bemærkninger

Sekretariatet har i samarbejde med de øvrige parter udarbejdet en erfaringsopsamling vedr. kommunikation og inddragelse (bilag C). Der er også udarbejdet et udkast til pressemeddelelse, som kan udsendes efter dette møde (bilag D).

Bilag

Bilag C: Erfaringsopsamling vedr. kommunikation og inddragelse

Bilag D: Udkast til pressemeddelelse

Indstilling

Sekretariatet indstiller, at

- Den lokale trepart drøfter erfaringsopsamlingen og tager stilling til de faglige anbefalinger
- Den lokale trepart drøfter pressemeddelelsen, med henblik på godkendelse

Referat

Erfaringsopsamlingen blev drøftet. Der ønskes ikke fælles lodsejer/borgermøder i regi af den lokale trepart, i stedet er det op til de enkelte kommuner og andre parter at gøre hvad der passer bedst i den lokale sammenhæng.

Det er de konkrete projekter som er nøglen. Her er det særlig vigtigt at være godt forberedt til det indledende møde, og få identificeret nøglepersonerne i det konkrete område.

Det forventes at SGAV fremsender et nationalt brev med trepartsaftalens parter som afsender i løbet af den kommende uge, som kommunerne kan anvende som en generel information til lodsejerne, herunder hvad det betyder når arealer er indtegnet i MARS.

Pressemeddelelsens overskrift ændres til forslaget fra Viborg Kommunes kommunikationsafdeling, ellers ingen ændringer.

Der blev taget et gruppefoto inden mødet startede, som vedlægges pressemeddelelsen.

Punkt 5. Status for arbejdet i Taskforce for Arealudtag

Baggrund

Lokal Trepert Randers Fjord deltager på embedsmandsplan med to deltagere i Taskforce for Arealudtag. Der afholdes månedlige møder, hvor status for treparternes arbejde drøftes, og der samles op på barrierer, spørgsmål og ønsker til processen.

På mødet i den lokale trepart 9. maj blev det anbefalet at tage forholdet til den kommunale planlægning for skovrejsning og landskabelige hensyn op i Task Force.

Sekretariatets bemærkninger

Siden det sidste trepartsmøde har der været møde i Task Force 2. juni. Listen over barrierer, spørgsmål og drøftelser fra dette møde er vedlagt som bilag.

På mødet orienterer de to deltagere om status for arbejdet i Task Force, herunder hvad der særligt er bragt videre til den politiske task force.

Bilag

Bilag E: Barriereliste fra Taskforce for Arealudtag juni 2025

Indstilling

Sekretariatet indstiller, at

- Medlemmerne af den lokale trepart orienteres om arbejdet i Taskforce for Arealudtag, og drøfter på den baggrund, om der er yderligere barrierer, der skal bringes ind i taskforcen.

Referat

Bilag E kan først eftersendes omkring 1. juli, da den opdaterede barriereliste først frigives fra Ministeriet for Grøn Trepert, når der har været afholdt møde i Politisk Forum for Arealudtag den 27. juni.

Der blev opfordret til at man bredt, også politisk, gør opmærksom på vigtigheden af at prioritere flere ressourcer til jordfordeling og strategisk jordopkøb ind alle de steder man kan.

Punkt 6: Eventuell

Referat

Intet.